

# el Periòdic BUSINESS

L'ACTUALITAT ECONÒMICA DEL PRINCIPAT

Pere Brachfield  
Pàg 2

**La gestió de costos a les pimes**



Jaime Mesas  
Pàg 3

**Consultori fiscal**



## Flash Note: El joc canviant del Ien. Adaptant les nostres estratègies al Japó

Àlex Fusté  
@AlexfusteAlex



Economista cap del Grup Andbank

Passem d'una posició sobre ponderada sense cobertura a una sobre ponderada amb cobertura canviària.

Invertir en el Ien avui és com seguir un llibre d'instruccions en el qual et canvien l'ordre de les pàgines a cada pas de fulla. Les autoritats nipones ho han convertit en una cosa definitivament perillosa. Semblant a prendre els remes d'una canoa al costat d'una cataracta.

Per a comprendre la complexitat d'invertir en aquest mercat: durant la primera setmana d'agost, Shigeru Ishiba, llavors candidat a primer ministre (avui ja en funcions), va recolzar obertament la normalització de la política del BoJ, és a dir, pujades de tipus d'interès. Ho va fer en un context en el qual el BoJ acabava de pujar el tipus d'interès el 30 de juliol, i conscient que la



seva postura exacerbaria l'expectativa d'un cycle de pujades. Alguna cosa que va passar i va portar al JPY a revaloritzar-se un 16% contra el USD (que va passar de 162 a 140). En aquells dies, manteníem una posició llarga al Japó sense cobertura canviària (unhedged) i amb un price target per al Ien de 130-135 (esperàvem, doncs, un 6% addicional de revaloració). Decidim mantenir la posició en el Ien, reconfortats en la trajectòria crítica de Ishiba cap a l'estímul monetari impulsat per l'exgovernador del BoJ, Haruhiko Kuroda.

Lamentablement, una vegada convertit en primer ministre, la postura de Ishiba va durar poc. Menys que la fidelitat a una dieta davant un bufet cinc estrelles. Ara, les noves autoritats han abandonat abruptament l'incipient procés de normalització monetària observat al juliol i han tornat a l'ambigüitat característica de la gradualitat i la procrastinació en el retir dels estímuls. Una volta a la postura que prèviament va portar al JPY a una forta depreciació. El mal anomenat «PUT al Ien» ha resultat efímer. Temem que, tant el nou govern com el BoJ, en el seu paper executiu, permetin que el JPY repregui el camí de les depreciacions. Les nostres sospites descansen en exemples recents d'aquesta nova (laxa) conducta canviària, i es pot observar en els comentaris

**Passa a la pàgina següent**

Pàg 3

**Les importacions pateixen un descens del 5,9%**

Les exportacions baixen el 22,1% respecte del mateix període de l'any anterior

Pàg 4

**Prop de 60 milions d'euros recaptats pels ingressos del 2023 per IRPF**

El ministre de Finances, Ramon Lladós, ha fet saber les xifres del curs anterior recalçant que superen la previsió

Pàg 4

**L'endeutament global de les empreses va incrementar-se un 13,24% després de la pandèmia**

La rendibilitat financera va assolir un valor del 3,7% per al conjunt de les empreses actives durant l'any 2021

Pàg 4

**L'IPC interanual cau a l'1,7% al setembre, impulsat per la baixada en transports**

La baixada en transports i energia redueix la inflació, mentre que el vestit i calçat mantenen pressions a l'alça

**myandbank**

**\*Fins al 31 d'octubre el 3% del que gatis cada mes amb la teva targeta s'ingresarà a la teva cartera automatitzada Apunta't a l'app i comença a invertir!**

*\*Import màxim a abonar: 30 € mensuals*

## Ve de la pàgina anterior

del recentment nomenat ministre de finances, Kato, qui recentment va declarar que «el ien feble té tant avantatges com desavantatges». El fet que el ministre suggereixi que un JPY feble té «avantatges» ens dona pistes que les autoritats estan còmodes presenciant una volta a la depreciació del ien. De manera similar, el membre de la junta del BoJ, Asahi Noguchi, va destacar la necessitat d'un to gradual en el missatge clau del banc. «Hi ha marge per a un petit ajust més, però avaluarem cada alça de taxes quan sigui segur fer-ho». Clarament un enfocament lent en la normalització de les taxes d'interès. Lluny de les expectatives de juliol. En conclusió, el nou enfocament polític és negatiu per al JPY però, al mateix temps, positiu per al mercat de renda variable japonès. Per això, ahir vam decidir ajustar la nostra estratègia per al mercat japo-

nès, passant d'una posició sobre ponderada sense cobertura (Overweight Unhedged) a una sobre ponderada amb cobertura canviària (Overweight Hedged).

### Per què sobre ponderar el mercat d'accions japonès?

Les reformes de governança a penes comencen. No ho dic jo, ho diu el cap del TSE (Tòquio Estoc Exchange), i les nostres esperances són altes de què el mercat d'accions del Japó vegi una revaluació positiva a mesura que els directius corporatius es tornin més conscients que el diàleg amb els accionistes és cada vegada més necessari. Hem identificat avanços entre els components de l'índex Prime de la TSE en les estratègies per a millorar l'acompliment de les accions, si bé el regulador continua instant les empreses a comprometre's regularment amb els accionistes. Han de recordar que tota aquesta reforma de la governança s'em-

marca en un procés pel qual el TSE imposa als directors executius l'obligatorietat de millorar els indicadors d'eficiència del capital i els preus de les accions. A poc a poc, més empreses de primera línia japoneses s'estan compromentent a millorar el preu de les seves accions, i el retorn a l'accionista. Tot neix d'una singularitat. Una anomalia. I és que aproximadament el 47% de les empreses en l'ampli índex Topix del Japó cotitzaven en el 1Q per sota del seu valor comptable, en comparació amb el 18,4% a Europa i el 4,8% als EUA (dades proporcionades per Jefferies). Aquesta singularitat es manté avui dia. Una bretxa que suggereix que les empreses japoneses tendeixen a mantenir excés d'efectiu i altres actius, com a accions en altres empreses, en lloc d'utilitzar-los per a millorar el retorn dels seus accionistes. En aquest context, el TSE és qui està promovent una reforma obligatòria per la qual les empreses es veuen forçades a ser

conscients d'aquest problema d'índexs baixos de P/BV, i per a això, insta les empreses a publicar les causes dels seus índexs baixos (principalment relacionades amb estructures de capital excessivament complexes i ineficients), així com les mesures a prendre per a augmentar el preu de les seves accions. El moviment de la TSE és atrevit, i el més recent en una sèrie de mesures destinades a augmentar l'atracció del mercat de valors japonès per als inversors.

Les empreses han començat a respondre a les exigències i les mesures requerides, amb recompra d'accions aconseguint un màxim històric el mes de maig passat, transparència i promoció de canvis en l'estructura del capital, a fi d'aconseguir els objectius del regulador.

Per això, mantenim la nostra posició en el mercat japonès dins dels nostres mandats. I més ara, que hem vist com els estímul trigaran molt més a ser retirats.

# La gestió de costos a les pimes

Pere Brachfield

@PereBrachfield



Soci director de Brachfield & Asociados Abogados

Avui dia, la informació sobre costos és cada cop més important, ja que els preus de productes i serveis els fixa el mercat, no els productors. La globalització genera competència intensa en preus, que es transforma en competència de costos. Els negocis reeixits són aquells que poden reduir o mantenir els costos més ràpid que els seus competidors, o aquells que aconsegueixen diferenciar els seus productes i serveis, evitant que els seus preus els determini el mercat. A més, és crucial optimitzar l'anàlisi de costos, dividint-los detalladament. Els costos se solen classificar en quatre grups principals: per comportament, per període de temps, per imputació a productes i per naturalesa.

Dins del primer epígraf, el dels costos segons el comportament, s'anomenen així perquè depenen o no de la producció que realitza l'empresa i dins d'aquesta categoria hi ha els costos fixos i els costos variables. Els costos fixos són els que es mantenen constants al llarg del temps, és a dir, el seu import no variarà per molt que canviï el nivell de producció o els recursos emprats. Són costos que no depenen del nivell de producció de béns i serveis; encara que amb el temps, sí que és possible que pateixin variacions. Per exemple, un lloguer d'un local, que cada any puja un petit percentatge. A més, aquestes despeses fixes es paguen de manera constant en períodes de temps, siguin mensuals, trimestrals o anuals. Hi ha una sèrie de costos que pràcticament qualsevol empresa ha d'assumir. A continuació, vegem alguns exemples de costos fixos: primer, el lloguer d'un local o oficina, despesa que es paga puntualment, per regla general, cada mes. Al marge de si l'empresa produeix o no, té ingressos o no, és una despesa que tant sí com no que ha d'assumir. Per a molts emprenedors que tot just comencen amb el seu negoci, el lloguer d'un local pot passar a un segon pla, ja que és un cost molt elevat i que, a priori, se'n pot prescindir. Avui dia hi ha moltes alternatives, una d'elles, per exemple, la de lloguer d'oficines per hores o el 'coworking'. Segon, els

serveis i subministraments bàsics per despeses de telèfon, electricitat, gas i aigua, on es paguen factures cada temps determinat, mensual, bimensual o trimestral per regla general. Tercer, el pagament d'assegurances que l'empresa tingui contractades, com ara assegurances contra incendis o contra inundacions i desastres naturals, contra robatoris, assegurances de responsabilitat civil o qualsevol aquell a empresa consideri necessaris per al desenvolupament de la seva activitat. Quart, els pagaments per serveis de renting de maquinària o automòbils emprats per al desenvolupament de l'activitat. I cinquè, pagaments per la contractació de professionals en modalitat d'una quota mensual fixa, com ara advocats o assessors, que pràcticament totes les empreses tenen contractades. Una despesa fixa que ha estat fonamental per garantir i assegurar la marxa del negoci dins de la normativa vigent i evitant possibles conflictes legals. En definitiva, els costos fixos són despeses que romanen invariables davant de canvis en el nivell de producció; no obstant això, suposen un greu problema per a les empreses, ja que, en cas de la productivitat o els ingressos disminueixin, l'import dels costos fixos es manté igual, tot i haver d'assumir el pagament. És per això que hem de tenir sempre presents els costos fixos a l'hora de crear una empresa, perquè puguem saber quants diners necessitem per subsistir econòmicament.

D'altra banda, els costos variables són costos que varien segons el nivell de producció que es faci. Com més gran sigui aquest últim, més elevat serà el cost variable. El cost variable fa referència a tots aquells costos que experimenten una variació quan es modifica el volum de producció de béns i serveis d'una empresa. Els costos variables són les despeses que canvien segons el nivell d'activitat i de producció de béns i serveis d'una empresa en concret. Als costos variables també se'ls coneix com a nivell d'unitat produïda, precisament perquè són costos que aniran canviant a l'alça o a la baixa en funció del nombre d'unitats que es produeixen. Les despeses variables a les empreses han adquirit una gran rellevància, ja que permeten maximitzar els recursos d'una empresa. En el sentit que l'empresa tindrà els costos que requereixi estrictament el nivell de producció de cada moment. Al contrari del que passa amb



els costos fixos d'un negoci. Imaginem una empresa estacional, com pot ser una gelateria. Aquest establiment tindrà grans pics de vendes, sent el seu moment de més ingressos els mesos d'estiu. No obstant això, la resta de l'any, tindrà vendes, però força menors. Si depengués majoritàriament de costos fixos i hi hagués de fer front durant tot l'any, seria molt complicat fer front al negoci i poder rendibilitzar-lo. Tanmateix, si aquesta empresa intenta minimitzar els seus costos fixos i intentar dependre majoritàriament de costos variables, en els mesos que tingui una producció molt menor, amb prou feines tindrà costos variables. Un exemple de cost variable seria la matèria primera emprada en particular per a la producció de determinats articles.

Dins del segon epígraf, els costos segons el període de temps són costos que s'analitzen tenint en compte el temps en què es generaran i així podem trobar els costos a curt termini i els costos a llarg termini. Els costos a curt termini es generen en un termini inferior a l'any i els costos a llarg termini es generen en un període superior a l'any.

Al tercer epígraf, el dels costos segons la imputació a productes, si es pot considerar que provenen d'un producte concret, hi ha dos tipus de costos: els costos directes i els costos indirectes. Els primers són els costos que s'identifiquen plenament amb un producte concret. Com a costos directes tindríem la mà d'obra necessària per a la producció d'un producte o la matèria primera emprada. Els segons són costos que, per contra, no es poden atribuir directament a cadascun dels productes de l'empresa, i cal establir algun tipus de criteri de repartiment i, així, poder repercutir-lo sobre

el preu final de venda. Exemple de costos indirectes: lloguers o subministraments d'energia.

I al quart epígraf, el dels costos segons naturalesa, en funció d'on provenguin les despeses també trobem diferents classes de costos. En primer lloc, els costos d'amortització, que són costos relacionats amb la depreciació dels béns, així com els costos de reparació i manteniment arran de l'ús del material. Per exemple: els costos per ús de maquinària o vehicles en el desenvolupament de la nostra activitat econòmica. En segon lloc, els costos financers, derivats de l'ocupació de recursos de capital aliens que una empresa necessita per desenvolupar-los. Per exemple, els interessos d'un préstec. En tercer lloc, hi ha els costos de tributs, que són costos relacionats amb el pagament d'impostos a favor de la hisenda pública, com ara l'impost sobre activitats econòmiques o l'impost de societats. En quart lloc, tenim els costos de personal, que són costos derivats del pagament a tots els treballadors que intervenen en el procés de producció del bé o del servei. L'exemple més habitual de costos de personal són les nòmines dels empleats. En cinquè lloc, hi ha els costos de matèries primeres, que són els costos dels materials que es fan servir de manera directa en la producció del bé o servei. Per exemple, si som els propietaris d'un celler, una de les matèries primeres principals emprades és el raïm. En sisè lloc, els costos de distribució, comercialització o venda, que són costos que s'originen a conseqüència de traslladar el producte final al consumidor. Per exemple, si enviem per avió la mercaderia adquirida pel client les capses de cartó homologades, les taxes d'enviament i el noli.

# Consultori fiscal

Jaime Mesas



Auditor i assessor comptable

Aquesta setmana volem compartir amb els lectors la Consulta Vinculant número CV0315-2024 del Departament de Tributs i de Fronteres (en endavant, DTF), del 25 de juny del 2024, en relació amb el fet generador, la determinació de la base de tributació i l'aplicació de les disposicions transitòries previstes a la normativa.

La consultant és una societat andorrana el capital de la qual és propietat única, a través d'una altra entitat andorrana, d'una persona física resident al Principat d'Andorra. Aquesta persona física haurà residit de manera continuada, a l'inici de l'any 2025, tres anys al país.

L'activitat empresarial de la societat és la promoció immobiliària. Actualment, està treballant per desenvolupar una promoció immobiliària sobre un terreny situat al Principat d'Andorra. Abans del 5 de setembre de 2023 va signar un contracte amb el propietari del terreny per adquirir l'esmentada finca abans de finalitzar l'any 2024 i va fer el corresponent pagament de la reserva mitjançant transferència bancària en el mateix moment. D'altra banda, la sol·licitud de la llicència administrativa necessària per dur a terme la promoció immobiliària va ser presentada a nom del propietari del terreny o d'una societat que té el mateix propietari (directa o indirectament) que la consultant.

Per poder dur a terme la promoció immobiliària serà necessari recórrer al mercat per obtenir fons suficients, mitjançant el finançament ofert per entitats bancàries degudament autoritzades a operar al Principat d'Andorra com per societats estrangeres.

En aquest sentit, complementàriament al finançament bancari, obtindrà un préstec participatiu per part d'una societat estrangera o d'una societat andorrana controlada en la seva totalitat per persones no

residents en el Principat d'Andorra.

Així mateix, es preveu que en el moment de màxim endeutament per l'execució de la promoció immobiliària el préstec provinent d'estrangers, entès com a provinent d'una societat estrangera o d'una societat andorrana controlada totalment per persones no residents en el Principat d'Andorra, pot representar més del 5 per 100 de la totalitat del finançament total de la societat.

La consultant preveu fer la declaració d'obra nova d'aquesta promoció l'any 2026.

Tot tenint en compte que en el moment de la declaració d'obra nova de la nova promoció, el propietari últim de la consultant haurà residit al Principat d'Andorra de manera continuada un període superior a tres anys, es prega a l'Administració que es pronunciï expressament sobre les qüestions següents:

(i) Que confirmi que, a conseqüència del finançament estranger, la promoció immobiliària exposada en la descripció dels fets d'aquesta consulta constituirà un fet generador de l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra.

(ii) Verifiqui que, efectivament, l'únic obligat tributari de l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra serà la pròpia entitat que desenvoluparà la promoció immobiliària de referència. En cas contrari, se sol·licita que l'Administració identifiqui els obligats tributaris i els fets generadors d'aquest tribut en l'operació de referència.

(iii) Defineixi i confirmi el criteri de la consultant en relació a la fórmula exposada per determinar el percentatge de finançament estranger en la promoció de referència a efectes de la possible tributació en l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra. Especialment, en relació a la determinació del percentatge de finançament estranger, faci menció al fet que s'ha de tenir en consideració per la totalitat del finançament rebut aquell finançament que prové d'entitats degudament autoritzades a operar pel sistema financer andorrà. Tot tenint en compte que la consultant considera que el moment de determinar-ho coincideix amb



la declaració d'obra nova.

En cas contrari, es demana a l'Administració que exposi detalladament quin és el seu criteri en relació a la fórmula per determinar el percentatge de finançament estranger. Aquesta resposta, en opinió de la consultant, també hauria d'aclarir la qüestió cabdal d'en quin moment s'haurà d'aplicar l'esmentada fórmula per determinar el percentatge de finançament estranger: en el moment de meritació de l'impost o en un altre diferent.

(iv) Reconeixi el dret de l'entitat consultant d'adquirir el terreny de referència sense que aquest estigui subjecte a l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra.

(v) Que exposi el seu criteri en relació a l'aplicabilitat de la disposició transitòria segona de la Llei de l'impost, en el cas que el mateix propietari del terreny o una entitat propietat (directa o indirectament) del mateix propietari de l'entitat consultant, seguint indicacions de la consultant, hagués presentat la sol·licitud d'obres o d'edificació de l'immoble amb anterioritat al 5 de setembre.

En relació amb la primera i la segona qüestió, sobre la possibilitat que la societat consultant esdevingui obligat tributari i es produeixi el fet generador de l'impost sobre la inversió estrangera, la Llei 3/2024, de l'1 de febrer, de l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra: considerant que la societat consultant fa una promoció immobiliària en ter-

ritori andorrà i que estarà finançada parcialment per entitats no residents a Andorra, en el cas exposat es produeix el fet generador de l'impost i l'obligat tributari de l'impost és la mateixa entitat consultant.

Pel que fa a la tercera qüestió, sobre la meritació de l'impost i la determinació de la base de tributació, la Llei, als articles 6.2 i 7.2, la base de tributació estarà constituïda per l'import del finançament aliè que vingui de persones mencionades als apartats a, b, c i d de l'article 5.

Aquest import resultarà de la proporció existent entre el finançament concedit per aquestes persones i la totalitat del finançament (propri/aliè). Per al càlcul del quocient del finançament aliè, s'entendran com a fons propis els fons generats internament per l'empresa, ja sigui per les aportacions dels socis o per les reserves, entre altres elements que formin part del seu patrimoni net. No tindran aquesta consideració els pagaments a compte efectuats pels futurs compradors. Tenint en compte que en el cas de promocions immobiliàries de noves edificacions l'impost es merita en el moment de formalitzar la declaració d'obra nova, la base de tributació es determinarà considerant el percentatge de finançament estranger que esdevingui en aquest moment. No obstant això, amb anterioritat s'haurà de realitzar la corresponent declaració del pagament a compte en el lloc i forma previstos a la norma, aquest pagament a compte es calcularà aplicant el tipus de gravamen que correspongui sobre l'import de la inversió estrangera declarat en la sol·licitud presentada prop del ministeri encarregat de l'economia.

En relació amb la quarta qüestió, respecte a la subjecció o no a l'impost de l'adquisició del terreny sobre el qual es desenvoluparà la promoció immobiliària i en la mesura que la consultant pugui acreditar de forma fefaent que existeix un acord per a la compra d'aquest terreny i que el pagament s'ha efectuat amb anterioritat al 5 de setembre del 2023, l'adquisició del terreny no estarà subjecta a l'impost.

Per finalitzar, cal tractar la cinquena i darrera qüestió, quan la sol·licitud de la llicència l'hagi efectuat una persona diferent a l'obligat tributari, no es podrà aplicar la no subjecció prevista en la disposició transitòria segona de la Llei 3/2024, de l'1 de febrer, de l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra.

## Les importacions pateixen un descens del 5,9%

Les importacions del mes de setembre van sumar 141,39 milions d'euros, un descens del 5,9% en comparació amb el mateix mes de l'any anterior. Segons va publicar el departament d'Estadística, el sector del transport és el que va registrar la major variació positiva, amb un increment del 24,1%. En canvi, els sectors de l'energia (-39,6%), la indústria (-22,5%), l'electrònica (-21,5%) i el vestit i calçat (-9,3%) van experimentar les caigudes més significatives.

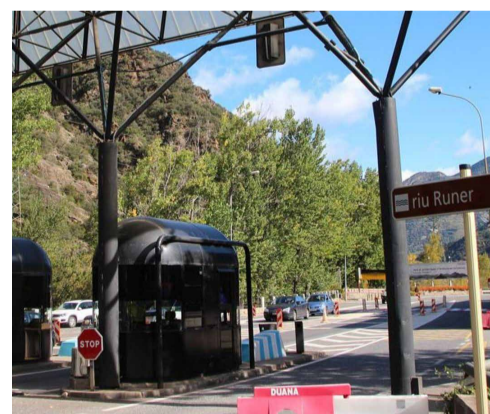
En els primers nou mesos de l'any, el volum total d'importacions va ser de 1.331,76 milions d'euros, un 0,4% menys que en el mateix període de l'any anterior. Els sectors que van destacar per la seva evolució positiva van ser el transport (+17,9%), farmàcia-perfumeria (+6%), alimentació (+2,4%) i begudes i tabac (+3,2%). Per contra, els sectors amb major davallada van ser l'electrònica (-15,3%), l'energia (-13,9%), el vestit i calçat (-9,8%) i altres sectors diversos (-5,6%).

En l'acumulat dels darrers 12 mesos,

el valor de les importacions va arribar als 1.839,69 milions d'euros, un descens del 0,4% respecte al mateix període de l'any anterior, quan el total va ser de 1.846,24 milions d'euros. No obstant això, si s'exclou l'energia, les importacions van créixer un 1,3%.

Pel que fa a les exportacions, durant el mes de setembre van sumar 13,69 milions d'euros, una caiguda del 16,9% respecte al mateix mes de l'any passat. El sector de l'electrònica va registrar la major pujada, amb un increment del 31,9%, mentre que els sectors de transport (-52,1%) i indústria (-67,9%) van experimentar les davallades més pronunciades.

En els primers nou mesos de l'any, les exportacions van arribar a 145,07 milions d'euros, un 22,1% menys que en el mateix període de l'any anterior. Pel que fa a l'acumulat dels darrers 12 mesos, el valor de les exportacions va ser de 195,13 milions d'euros, una baixada del 15,4%.



### Importació de carburants

Durant el mes de setembre, la importació de carburants va ser d'11,36 milions de litres, un descens del 2,6% respecte al mateix mes de l'any anterior. El fuel domèstic va registrar un increment del 19,3%, mentre que la gasolina sense plom i el gasoil de locomoció van caure un 1,2% i un 8,9%, res-

pectivament.

Comparant amb el mes anterior, les importacions de carburants al setembre van disminuir un 14,5%. El fuel domèstic va experimentar un fort augment del 68,2%, però tant la gasolina sense plom (-26,4%) com el gasoil de locomoció (-21,5%) van mostrar descensos significatius.

De gener a setembre del 2024, la importació de carburants va ser de 115,48 milions de litres, una reducció de l'1,9% respecte al mateix període del 2023. El gasoil de locomoció i el fuel domèstic van caure un 4,2% i un 4,1%, respectivament, mentre que la gasolina sense plom va créixer un 5,6%.

Finalment, en els darrers 12 mesos, la importació de carburants va ser de 156,54 milions de litres, un lleuger descens del 0,3% respecte als 157,08 milions de litres del període anterior. La gasolina sense plom va augmentar un 9,7%, mentre que el fuel domèstic i el gasoil de locomoció van caure un 1,1% i un 7,1%, respectivament.

# Prop de 60 milions d'euros recaptats pels ingressos del 2023 per IRPF

La recaptació per l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) del 2023 va ascendir a prop de 60 milions d'euros, dels quals 25.908.359 euros van ser corresponents a la campanya de declaració voluntària de l'impost que va finalitzar el 30 de setembre. Així ho va lliurar i traslladar públicament el ministre de Finances, Ramón Lladós, qui va comparèixer en declaracions a peu dret a l'edifici de l'Agència Tributària.

«De la campanya d'enguany de l'IRPF, bàsicament, em quedo amb tres idees principals: primer, que en 2023 s'han aplegat uns 60 milions d'euros; segon, que això són més que els 53 milions recaptats el 2022, i tercer, la normalitat del procés, ja que tots interioritzem que en aquesta època de l'any, passades les vacances, hem de complir amb les nostres obligacions tributàries», va destacar Lladós com a primer apunt.

D'altra banda, el titular de Finances va voler ressaltar que aquesta diferència positiva de recaptació d'impostos directes amb relació al curs 2022, «evidencia el creixement de l'economia andorrana, la qual en haver-se incrementat, ha fet pujar aquest tipus d'impostos», va concretar. Lladós també va manifestar que els gairebé 26 milions d'euros pertanyents a la declaració de la renda «han superat lleugerament les previ-



sions que s'havien estipulat l'abril passat».

Continuant amb el balanç tributari, el ministre va comunicar que aquest increment de la recaptació ha vingut determinat per dos factors: d'un costat, per la massa salarial, atenent que els salaris han anat pujant, així com la quantitat d'assalariats i això ha provocat que creixés el nombre d'impostos, i de l'altre pel rendiment del capital mobiliari, a causa d'un major nombre d'estalvis i perquè els interessos derivats són elevats, el qual es trasllada en més dividendes. També va incidir en el fet que durant la darrera setmana de setembre es van arribar a efectuar més de 10.000 declaracions, les quals el 85% han sigut telemàtiques.

A tot sumat, i amb la fi del període voluntari, Lladós va informar que es van presentar un total de 24.279 declaracions, efectuant-se 20.516 de forma digital i 3.763 de manera presencial. En un altre ordre, el ministre de Finances va posar en relleu que «aquesta tendència positiva de l'IRPF ve provocada per un rebrot de l'economia del Principat». Finalment, també va valorar l'increment dels salaris al país, sent aquest d'un 7,1% i que el poder adquisitiu «també ha crescut, però no tant com a tots ens agradaria».

## L'endeutament global de les empreses va incrementar-se un 13,24% després de la pandèmia

Després de la crisi sanitària provocada per la Covid-19 el 2020, el 2021 va marcar una clara recuperació per a les empreses andorranes, tant en activitat com en beneficis i rendibilitat. Molts sectors van superar les xifres anteriors a la pandèmia, recuperant la tendència de creixement que s'havia aturat l'any anterior.

Segons les dades publicades pel Departament d'Estadística, la rendibilitat financera — la qual mesura la relació entre el resultat de l'exercici i els fons propis de les empreses — va assolir un 3,7%, un increment del 97,12% respecte a l'any anterior. Els sectors d'educació, activitats sanitàries i serveis socials van destacar especialment, amb una rendibilitat financera del 68,22%.

En termes de solvència, a través de la qual s'analitza la capacitat de les empreses per afrontar deutes sense comprometre noves inversions, els sectors d'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca, així com transport i emmagatzematge, van mostrar els valors més alts, amb 47,6 i 7,71 euros per cada euro de deute, respectivament. En conjunt, les empreses andorranes tenien 4,1 euros en recursos per cada euro de deu-

te, un 11,69% menys que l'any anterior, fet que reflecteix una lleugera pèrdua de solidesa financera després de la crisi del 2020.

Pel que fa a la liquiditat, que indica la capacitat de les empreses per cobrir els passius corrents amb els seus actius corrents, les dades del període 2017-2021 mostren que els sectors econòmics han mantingut nivells de liquiditat superiors a 1, la qual cosa suggereix una capacitat suficient per fer front a les obligacions financeres a curt termini.

En relació amb el compte de pèrdues i guanys, el 2021 va veure un augment notable del resultat d'exploació, que va créixer un 84,69%, situant-se en 751,88 milions d'euros. Aquest creixement va ser impulsat per l'increment dels ingressos d'exploació, els quals van pujar un 22,97%, així com per una lleugera reducció de les amortitzacions, que van caure un 3,66%. Tot i que les amortitzacions van representar només el 6,01% de les despeses totals d'exploació, el consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials va ser la partida més significativa, amb un pes del 56,07%, seguit de les altres despeses d'exploació, amb un 19,32%.

## L'IPC interanual cau a l'1,7% al setembre, impulsat per la baixada en transports

La variació interanual estimada de l'IPC per al mes de setembre era de l'1,7%, segons l'indicador avançat publicat pel Departament d'Estadística. Aquest indicador proporciona una estimació preliminar de l'IPC, i si es confirma, suposaria una caiguda de quatre dècimes respecte a la taxa registrada a l'agost, que va ser del 2,1%.

La moderació de la inflació s'explicaria principalment per l'evolució dels preus en els sectors de transports

i habitatge, així com en els subministraments d'aigua, gas, electricitat i altres combustibles. En canvi, el grup de vestit i calçat hauria exercit una pressió a l'alça sobre la inflació.

Comparativament, l'IPC avançat d'Espanya se situava en l'1,5%, vuit dècimes per sota del registrat el mes anterior, si es confirma la dada. A França, l'IPC avançat es va establir en l'1,2%, la qual cosa representaria una reducció de sis dècimes respecte a l'agost, en cas de ratificar-se aquesta xifra.

